

Tutustumassa Turun juutalaiseen synagogaan

Tiistai 23.lokakuuta, sateinen syksysää, mutta 37 meitä Tyksin senioreita oli lähtenyt tutustumaan tähän juutalaisten kirkkoon.

Lapsuudestani muistan, että rakennus ja aidan ympäröimä tontti oli salaperäinen ja jotenkin "kiellettyä aluetta". Sen ohi mentiin nopsaan ja sivulleen vilkaisematta. Nyt oli siis mahdollisuus nähdä synagoga myös sisältä. Meitä opasti Irina Portnoj

Synagoga valmistui 1912 tontille, jonka Turun kaupunki oli lahjoittanut. Venäjältä ja altiasta oli tullut juutalaisia jo 1700-luvulla. Heillä oli tori nykyisen Linja-autoaseman alueella, ja he myös asuivat synagogan lähiympäristössä. Torilla myytiin käytettyjä vaatteita ja muuta pientä tavaraa. Rakennus on erityisen kaunis sisäpuhan puolelta, julkisivu kadulle on vaatimattomampi.

Pikku portista sisään ja astuimme sisään eteiseen. Miehillä annettiin "kipa" päähän. Noustiin portaita kolmanteen kerrokseen, saliin jossa palvelukset pidetään. Se yllättää vaatimattomuudellaan. Ei värejä, ei kullan sähköä, vaan vaaleat seinät, hebreankielisiä tekstejä katon rajassa (ylitystä jumalalle), pikkuiset koristeelliset ikkunat. Penkkirivit

käytävän molemmin puolin, käytävän keskivälissä koroke, josta rabbi pitää palveluksen. Käytävän päässä, korokkeella, on kaappi, jossa säilytetään toora-rullat.

Asetuimme penkkeihin ja oppaamme kertoi seurakunnan toiminnasta ja juutalaisista tavoista. Ne poikkeavat oman kirkkomme tavoista ja seurueemme esittikin paljon kysymyksiä. Seurakunta on pieni, tällä hetkellä 93 jäsentä. Omaa rabbia ei ole, vaan Helsingin rabbi kutsutaan tarvittaessa. Saimme kuulla mm. mitä on "kosher", miksi "kipaa" pidetään, "bar mitsva"-juhlasta, "toorasta" ja sen kirjoittamisen ja lukemisen säännöistä, ympärileikkaamisesta, avioliittoon vihkimisestä, hautaamisen säännöistä, ja siitä kuka on juutalainen. Juutalaisuudessa lapsi syntyy juutalaiseksi juutalaisesta äidistä, siis äidin mukaan, olkoonpa isä juutalainen tai ei.

Jotenkin lämmin ja suloinen sääntö – tästä muistuu mieleen laulu juutalaisesta äidistä, "A yiddishe mame". Sen voi kuunnella netissä haulla "My Yiddishe momme".

Jumalanpalvelus voidaan pitää, jos paikalla 10 miestä, tällöin myös 13-vuotiaat pojat lasketaan miehiksi. Palveluksen aikana naiset ja miehet ovat erillään, naiset ylhäällä parvella ja miehet alhaalla salissa.

PS. Jos haluat katsoa koskettavan selviytymistarinan vainojen ajalta, lainaa DVD tai etsi Netflixistä elokuva "Pianisti". Elokuva kertoo Puolan- juutalaisesta pianistista Wladyslaw Szpilmanista, hänen perheestään, ja siitä miten Wladyslaw selvisi puolalaisten ystäviensä avulla hengissä holokaustista.

Ja lopuksi pikku kevennys: Tultuamme synagogan juhlasaliin löysimme kaverini kanssa kaksi paikkaa pylvään vierestä, sopi meille! Vähän ihmeteltiin istuimen kokoa; noin 15 cm lauta, mutta siihen asetuttiin. On sitä erikoisia istuimia kirkoissa ja joissakin vain seistään. Eipä mitään. Mutta sitten huomattiin, se oikea istuin olikin käännettynä ylös selkänöjäksi. Äkkiä korjattiin asia ja naurettiin itsellemme.

Teksti: Pirjo Juola

Kuvat: Turun Juutalaisen Seurakunnan internet-sivuilta